

I NÄYTÖS, 3. KOHTAUS

YRJÖ JYLHÄN KÄÄNNÖS:

OTHELLO. Arvoisat, mahtavat ja jalot herrat,
mun ylevät ja taatut suosijani:
tuon vanhan miehen tyttären vein minä,
se totta on; ja hänet nain, myös totta.
Niin suur' on rikokseni päästä päähän,
ei suurempi. Ma karkeasti haastan,
en rauhan hellää puheenpartta taida:
siit' alkain, seitsenvuotisen kun voiman
sain käsivarsiin, aina tähän asti –
yhdeksän kuuta vaille vain – on niitten
työsarka rakkain telttakentäll' ollut.
Maailmaa suurta vähän tunnen muuten
kuin sodan melskeistä ja taisteluista;
vähänpä siis nyt asiaani puhein
voin kaunistella. Vaan jos suvaitsette,
niin kerron koko rakkauteni kulun
koruttomasti, suoraan; mitkä rohdot
ja loitsut, taiat, mitkä velhovoimat –
senkaltaisista syytetty kun olen –
tuon neidon toivat mulle.

BRABANTIO. Tyttö kaino,
niin tyynen ujo, että tunteitaankin
punastelee; ja hänkö – luonnon, iän
ja kodin, maineen uhalla ja kaiken –
rakastuis mieheen, jota nähdä pelkää!
Vain vajaa, rampa järki ehkä uskois,
täydellisyys ett' erehtyä vois
noin vastoin luonnon lakeja. Siks onkin
kavalan hornan juonista nyt siihen
syyt löydettävä. Väitän vielä kerran:
hän vereen vaikuttavin seoksin
ja juomin noidutuin mun tyttäreni
lumonnut on.

DOGI. Ei todistusta väite,
jos syytöksiin ei teillä perusteita
sen selvempiä kuin todennäköisyyden
hatarat arvelut ja löyhät luulot.

1.SENAATTORI. Mut puhukaa, Othello. Oletteko
te kavalasti luonnottomin keinoin
ja myrkyin vallannut tuon tytön mielen,
vain pyynnöinkö ja selvin kysymyksin,
lähentäin sielun sieluun?

OTHELLO. Tuotakoon
tuo neito Jousimiehestä, sit' anon:
minusta puhukoon hän isän kuullen.
Jos minut viekkaaks' osoittaa se puhe,
niin, paitsi antamaanne luottamusta
ja virkaa, tuomionne riistäköön

myös hengen multa!

DOGI. Tuokaa Desdemona!

OTHELLO. Vänrikki, mukaan: te tiedätte sen paikan. –

(Jago ja muutamia seuralaisia menee.)

Ja kunnes saapuu hän, niin yhtä totta
kuin taivaalle teen synneistäni tilin,
vakaille korvillenne kerron, kuinka
tuon kauniin neidon lemmen voitin minä
ja minun hän.

DOGI. Se kertokaa, Othello.

OTHELLO. Mua neidon isä suosi, kotiin kutsui,

kaikk' elämäni vaiheet pyysi kuulla
vuos vuodelta, niin sodat, piiritykset
kuin muutkin seikkailuni.

Ne kerroin kaikki poikavuosist' alkain
ain itse tarinoimishetkeen saakka.

Kuvailin monet ahdingot ja kauhut
ja vaarat merellä ja maalla: kuinka
töin tuskin surman vältin rynnäkössä,
mun kuinka korska vihamies sai kiinni
ja orjaks myi; ma kuinka pelastuin;
ja mihin jouduin harharetkilläni.

Kuvailla saatoin siinä karut korvet,
avarat onkalot ja jylhät louhut
ja vuoret pilviin yltävät; ja sitten
antropofaagit, sekä miehet, joilla
on hartioitten alla pää. Sen kaiken
halusta kuulla tahtoi Desdemona,
mut pois hänt' usein vaati askareet;
niin kiireesti ne suorittain kuin suinkin
hän tuli taas ja korvin ahnain ahmi
jokaisen sanan. Tuon kun huomasin,
hain hetken suotuisan ja keinot keksin
häneltä houkutella pyynnön hartaan,
kaikk' että kertoisin nuo matkat, joista
vain katkelmia kuullut oli hän,
ja niitäkään ei tarkoin. Minä suostuin
ja monta kyynelt' esiin viekoittelin,
kun kerroin, kuinka kova onni kolhi
mua nuorena. Kun lopetin, sain koko
maailman huokauksia palkakseni;
hän sanoi: ”Kummaa, enemmän kuin kummaa!
Niin liikuttavaa, ihmeen liikuttavaa!”
Hän toivoi, ettei kuullut ois hän tuota,
mut kuitenkin hän toivoi, että taivas
hänestäkin ois tehnyt moisen miehen.
Mua kiitti hän ja pyysi, että, häneen
rakastunut jos ystävä lie mulla,
minusta kertomaan tuon opettaisin:
se mies saisi hänet. Ymmärsin ja kosin;
mua rakasti hän kohtaloni vuoksi,
ja minä häntä, koska hän mua sääli.

Siin' ainut taikavoima, jota käytin.
Hän tuossa onkin: todistakoon itse.

Desdemona, Jago ja seuralaisia tulee.

DOGI. Veis multakin pian tyttären se taru. –
Jalo Brabantio,
tu rikkomus te nähkää parhain päin:
parempaan ase murtunutkin kelpaa
kuin kädet paljaat.

BRABANTIO. Tytärtäni kuulkaa;
jos puoleks itse kosi hän, sen myöntäin,
niin surma päälleni, jos miestä soimaan. –
No, arvon neiti, tiedättekö, ketä
täss' ylhäisessä seurassa on teidän enimmäen kuultava?

DESDEMONA. Oi, jalo isä,
jaettu täss' on kuuliaisuus, huomaa.
Sain elämän ja kasvatuksen teiltä,
ja teitä kunnioittamaan mua neuvoo
elo ja kasvat. Te kuuliaisuuden
olette herra, olenhan tyttärenne.
Mut täss' on mieheni; ja saman verran
kuin teille kuuliainen oli äiti,
paremmaks isäänsä kun teidät katsoi,
niin kuuliainen, väitän, täytyy minun
nyt olla maurille, mun herralleni.

BRABANTIO. Jumala kanssas! – Minä olen valmis. –
Nyt virkatoimiin, teidän korkeutenne:
parempi ottolapsi kuin oma siitos. –
Lähemmäs, mauri –
sen sydäimestä sulle annan, jonka
epäisin koko sydäimestä, ellei
se ois jo sun. – Ja sinun tähtes, helmi,
iloitsen, ettei muuta lasta mulla;
paostas julmaks oppien näät löisin
muut lapset kahleisiin. – Jo valmis olen.

DOGI. Kuin teidän suullanne mun jatkaa suokaa:
luen tuomion, jok' olkoon porras heille
takaisin suosioonne.
Kun apua ei mistään, loppuu huoli,
ken kesti pahimman, sen suru kuoli.
Tuhoa mennyttä ken vaikertaa,
noin uuden tuhon niskaansa se saa.
Jos riistää kohtalo, mit' ei voi estää,
voi maltti pilkaten sen iskun kestää.
Varasta nauramalla varkaan ketät,
mut joutavia surren itses petät.

BRABANTIO. Siis vieköön Kypros-saaren turkkilainen:
se meille jää, jos nauraa voimme vainen.
Se hyvin kantaa tuomion, ken siitä
vain lohdunsanat kuuli muistain niitä;
mut sitä tuomio ja suru painaa,
ken tuskiin kärsivällisyyttä lainaa.
Voi moiset lauseet, joiss' on mieltä kaksi,

sapeksi kääntää taikka hunajaksi.

Vaan sanoja on sanat; enpä kuullut,
ett' ehjäksi sydän korvan kautt' ois tullut.

Pyydän nöyryimmäksi, että siirtyisimme valtion asioihin.

DOGI. Turkkilainen lähestyy valtavin varustuksin Kyprosta. –

Othello, te tunnette parhaiten sen paikan vahvuuden; ja vaikka meillä on siellä käskynhaltijana sangen kyvykkääksi tunnustettu mies, niin yleinen mielipide, tapahtumien yleinen valtiatar, luottaa silti enemmän teihin. Teidän täytyy siis tyytyä siihen, että sumennatte uuden onnenne loisteen tällä vaivalloisella ja myrskuisella sotaretkellä.

OTHELLO. Tyranni tottumus, oi jalot herrat,
on sodan pii- ja teräsvuoteen mulle
untuvapatjaksi jo tehnyt. Myönnän,
ett' innostus ja luonnollinen halu
mua vetää vastuksiin; ja valmis olen
sodassa kohtaamaan siis ottomaanit.
Kumartain nöyryimmäksi neuvostolle
vain huolenpidon vaimolleni vaadin:
asunnon sopivan ja määrätulot,
myös mukavuudet, seurueet sen mukaan
kuin sopii hänen säädylleen.

DOGI. Siis isän luona?

BRABANTIO. Ei, sen torjun minä.

OTHELLO. Ja minä.

DESDEMONA. Minä myös; en tahdo sinne.

Isääni kiusais vain mua nähdä aina.
Suvaitkaa, armollinen dogi, kuulla
mua korvin suosiollisin ja suokaa
nyt äänenne mun turvakirjakseni,
tueksi arkuuteni.

DOGI. Siis mitä haluatte, Desdemona?

DESDEMONA. Rakastuin mauriin elääkseni hälle:

mun kohtaloni tuima rajumyrsky
sen julki toittottaa. Mun sydämeni
avuillaan juuri valtas hän; mä näin
Othellon kasvot hänen sielussaan
ja hänen maineelleen ja uljuudelleen
pyhitin onneni ja sydämeni.
Jos rauhan perhona ma, hyvät herrat,
siis kotiin jään, kun sotaan lähtee hän,
niin riistetään mult' oikeudet lemmen,
ja raskaaks aika mulle käy, kun poissa
on rakkaani. Mun suokaa mukaan mennä.

OTHELLO. Niin, sallikaa se hälle, hyvät herrat.

En pyynnölläni, taivas tietäköön, etsi
himoille kitlaen miellytystä,
en itselleni viihdykettä polton
ja nuoruuskiihkon, – minussa jo kuolleen, –
vaan hellää mielen hyvitystä hälle.
Ja taivas varjelkoon teit' uskomasta,
ett' unohtaisin tehtävänne,

jos hän mua seuraa. Ei, jos liehusiiven
Kupidon kujeet hekkumaan mua kietoin
niin huumaa multa valppauden ja tarmon,
ett' ilonpito turmelee mun työni,
padaks tehköt kypäräni naiset,
ja vastukset kaikk' ilkeät ja nurjat
mun mainettani vastaan rynnätkööt.

DOGI. Kuin itse tahdotte, hän lähteköön
tai jääköön. Joutumaan jo huutaa toimi,
ja kiire siihen vastatkoon.

1.SENAATTORI. On tänä yönä lähdevä teidän

OTHELLO. Halusta lähden.

DOGI. Aamull' yhdeksältä
me kokoonnumme täällä taas. – Othello,
mies jättäkää te, upseereista joku,
niin valtakirjamme hän saattaa teille
ja muuta, mikä arvoanne koskee
ja virkaanne.

OTHELLO. Jos suotte, vänrikkini;
rehellinen hän on ja luotettava.
Tuon miehen haltuun puolisoni uskon
ja kaiken, mitä teidän korkeutenne
lähettää tahtoo mulle.

II NÄYTÖS, 3. KOHTAUS

YRJÖ JYLHÄN KÄÄNNÖS:

JAGO. Mitä, luutnantti, saitteko haavan?

CASSIO. Sain, ja parantumattoman.

JAGO. Eihän, varjelkoon Jumala!

CASSIO. Kunniani, kunniani, kunniani! Oi, olen menettänyt kunniani! Olen menettänyt
kuolemattoman osan itsestäni, ja jäljellä on vain eläimellinen! – Kunniani, Jago, kunniani!

JAGO. Niin totta kuin olen rehellinen mies, luulin teidän saaneen haavan ruumiiseen; siinä se
tuntuu pahemmalta kuin kunnia. Kunnia on tyhjä ja petollinen harhakuva: usein sen
ansiotta saa ja syyttä menettää. Ette suinkaan ole kunniaanne kadottanut, jos ette itse usko
sitä kadottaneenne. Hyvä mies, onhan keinoja, joilla kenraalin suosion voi takaisin voittaa.
Hän erotti teidät vain kiivaudessaan; rangaistus johtuu enemmän valtioviisaudesta kuin
pahasta tahdosta; aivan niinkuin joku löisi viatonta koiraansa, säikäyttääkseen korskeata
leijonaa. Anokaa uudestaan, niin hän on ystävänne jälleen.

CASSIO. Mieluummin anon hänen ylenkatsettaan kuin petän niin kelpo päällikköä näin
kelvottomalla, juopolla ja epäluotettavalla upseerilla. Olla päissään ja lörpötellä kuin
papukaija! Rähistä, rehennellä, kiroilla ja pauhata oman varjonsa kanssa! Oo, sinä
näkömätön viinin henki, jos sinulla ei ole nimeä, josta sinut tuntisi, niin nimittäkäämme
sinut perkeleeksi.

JAGO. Kuka oli se mies, jota seurasitte miekka kädessä? Mitä hän oli teille tehnyt?

CASSIO. En tiedä.

JAGO. Onko se mahdollista?

CASSIO. Muistan koko joukon asioita, mutta en mitään selvästi; riidan muistan, mutta en sen syytä.
– Oo Jumala, että ihminen voi ottaa suuhunsa vihollisen, joka varastaa häneltä aivot! Voi että
ilolla, huvilla, kemuilla ja riemun remulla muutamme itsemme elukoiksi!

JAGO. Mutta nythän te olette kunnossa taas. Kuinka te niin pian toivuitte?

CASSIO. Päihtymyksen piru suvaitsi tehdä tilaa vihan pirulle. Toinen heikkous osoittaa minulle toisen, jotta oikein halveksisin itseäni.

JAGO. No niin, te olette liian ankara tapaintuomari. Ottaen huomioon ajan, paikan ja tämän maan tilan toivoisin sydämestäni, ettei näin olisi käynyt; mutta kun on kuin on, niin kääntäkää kaikki eduksenne jälleen.

CASSIO. Käyn siis pyytämään häneltä virkani takaisin: hän vastaa minulle, että olen juomari. Vaikka minulla olisi yhtä monta suuta kuin lohikäärmeellä, niin tuollainen vastaus tukkisi ne kaikki. Tällä haavaa järkevä ihminen, hetken päästä narri ja kohta sen jälkeen elukka! Kummallista! Kirottu jokainen liika malja; sen pohjalla on perkele.

JAGO. Eikö mitä, hyvä viini on oiva, rattoisa luojaananti, jos sitä oikein käytetään; älkää sitä enää sättikö. Kuulkaas, luutnantti hyvä, uskon, että te uskotte minun pitävän teistä.

CASSIO. Siitä minulla on kokemusta kyllin. – Minä päässäni!

JAGO. Niinkuin te, niin kuka hyvänsä elollinen sielu voi joskus olla päässään. Minäpä sanon, mitä teidän on tehtävä. Kenraalimme vaimo on nyt kenraalina; voin sen sanoa siinä mielessä, että päällikkömme on pyhittäytynyt ja antautunut katselemaan, tarkkailemaan ja tähyilemään vaimonsa avuja ja suloutta. Tunnustakaa kaikki avoimesti tälle; ahdistakaa häntä rukouksin; hän se auttaa teitä saamaan virkanne takaisin. Hän on luonteeltaan niin aulis, niin ystävällinen, niin myöntöväinen, niin armelias, että pitää sitä hyvyytensä tahrana, jollei tee sen enempää kuin mitä häneltä pyydetään. Pyytäkää häntä lastoittamaan tuo murtunut nivel teidän ja hänen miehensä välillä, – ja lyönpä vetoa kaiken omaisuuteni mitä vastaan ikinä haluatte, että särö kasvaa umpeen ja ystävyyttenne tulee entistä lujemmaksi.

CASSIO. Neuvonne on hyvä.

JAGO. Vakuutan, että sen takana on vilpitön ystävyys ja rehellinen myötätunto.

CASSIO. Sen kyllä uskon; ja heti aamulla pyydän siveätä Desdemonaa puhumaan puolestani. Onneni on mennyttä, jos se nyt minut pettää.

JAGO. Olette oikeassa. Hyvää yötä, luutnantti; minun on käytävä vartioon.

CASSIO. Hyvää yötä, kunnan Jago. (*Menee.*)

III NÄYTÖS, 4. KOHTAUS

YRJÖ JYLHÄN KÄÄNNÖS:

DESDEMONA. Emilia, minnehän sen liinan jätin?

EMILIA En tiedä, rouva.

DESDEMONA. Saat uskoa, ett' ennen kukkaroni kadottanut ma oisin täynnä kultaa.

Jos mauri ei niin vilpitön ois, jalo,
paheista mustasukkaisuuden niin puhdas,
vois tästä häijyt aatokset hän saada.

EMILIA. Hän eikö mustasukkainen siis ole?

DESDEMONA. Ken? Häinkö? Hänen kotimaassaan, luulen,
hänenstä aurinko ne huurut imi.

EMILIA. Hän tulee, nähkää!

DESDEMONA. Nyt en häntä päästä,
en ennenkuin saa Cassio hältä kutsun. –
Othello tulee.

Mitenkä voi mun kallis puolisoni?

OTHELLO. Voin hyvin. (*Syrjään.*) Raskasta on teeskennellä! –
Ja sinä, Desdemona?

DESDEMONA. Hyvin, armas.

OTHELLO. Suo kätes mulle! Kosteaa on kätes.

DESDEMONA. Ei vielä iän koskema, ei huolten.
OTHELLO. Se mielen auliin, anteliaan on merkki.

Niin kostea, niin kuuma! Sille tarpeen
ois yksinäisyys, rukous ja paasto
ja lihan kidutus ja menot hurskaat;
siin' asuu nuori, hikoileva piru,
jok' usein kapinoi. Niin hyvä käsi,
niin avoin!

DESDEMONA. Niin voit sanoa: se käsi
pois sydämeni antoi.

OTHELLO. Käsi aulis!
Pois ennen aina sydän antoi käden;
nyt kilvessä on – käsi, eikä sydän.

DESDEMONA. En ymmärrä. – nyt lupaukseen, armas.

OTHELLO. Mihinkä lupaukseen, kultaseni?

DESDEMONA. Puheilles olen kutsuttanut Cassion.

OTHELLO. Mua vaivaa häijy, kisallinen nuha;
ja pyydän, lainaa nenäliinaas mulle.

DESDEMONA. Kas tässä, herrani.

OTHELLO. Se, jonka sulle lahjoitin.

DESDEMONA. Ei ole mukana se mulla.

OTHELLO. Vai ei?

DESDEMONA. Ei tosiaankaan, ei.

OTHELLO. Vahinko. Minun äidilleni antoi
sen liinan mustalainen, velhovaimo,
jok' ihmisaatoksetkin melkein luki.
Sen tallettaissain äitini, hän sanoi,
lisäisi tenhoaan ja lemmensitein
isääni hallitsis; mut jos hän hukkais
tai pois sen lahjoittais, niin miehen silmä
pian häneen tympääntyis ja mieli uusiin
veis lemменpyyteisiin. Kun äiti mulle
sen jätti kuollessaan, hän pyysi, että
jos kohtaloni mulle vaimon sois,
sen hänelle antaisin. Niin tein; siis varo,
kuin silmäteräas sitä tarkoin vaali;
jos hukkaat sen tai annat pois, se turman
tuo vailla vertaa.

DESDEMONA. Onko mahdollista?

OTHELLO. On totta; liinan kudonnass' on taika.
Sibylla vanha, nähnyt auringon
kakssataa kertaa maan jo kiertäneen,
sen ennustajanhurmoksessaan neuloi.
Pyhitetyiltä madoilt' on sen silkki,
sen väri muumionnestettä, jot' otti
hän talteen neitsytsydämistä.

DESDEMONA. Se onko totta?

OTHELLO. Totista totta. Vaali sitä tarkoin.

DESDEMONA. Oi taivas, etten koskaan sit' ois nähnyt!

OTHELLO. Haa! Kuinka niin?

DESDEMONA. Niin kiivaasti ja puuskittain miks haastat?

OTHELLO. Se hukass' onko? Poissa? Sano, missä?

DESDEMONA. Oi, taivas varjalkoon!
OTHELLO. Sanotko?
DESDEMONA. Hukass' ei; vaan entäpä jos oiskin?
OTHELLO. Haa! Kuinka?
DESDEMONA. Ei kadonnut se ole.
OTHELLO. Hae tänne, jotta näen sen.
DESDEMONA. Sen tehdä voin, vaan enpä tahdo nyt.
    Vain juoni, jolla pyynnöstäni päästä!
    Rukoilen taas: suo Cassiolle virka.
OTHELLO. Hae tänne liina, aavistan jo pahaa.
DESDEMONA. Mut kuule toki:
    et pätevämpää miestä löydä mistään.
OTHELLO. Tuo liina!
DESDEMONA. Puhukaamme Cassiosta.
OTHELLO. Tuo liina!
DESDEMONA. Miehestä, jok' elinkaiken
    perusti onnensa sun ystävyytes,
    sun kanssa vaarat jakoi –
OTHELLO. Tuo liina!
DESDEMONA. Tosiaan, teet väärin siinä,
OTHELLO. Pois, pois!   *(Menee.)*
EMILIA. Siis tuoko mies ei mustasukkainen?
DESDEMONA. En ole nähnyt sitä koskaan ennen.
    On varmaan siinä liinass' ihmevoima;
    mua onnetonta, kun sen kadotin!
EMILIA. Ei vuosi, pari miehen mieltä näytä.
    Vain vatsoja he ovat, me ruokaa;
    meit' ahmivat he nälissään, ja kyllin
    kun syöneet ovat, röyhtäisevät ulos. –

IV NÄYTÖS, 3. KOHTAUS

YRJÖ JYLHÄN KÄÄNNÖS:

DESDEMONA. Ne miehet, oo, ne miehet!
    Emilia, uskotkos – kautt' omantunnon! –
    kenenkään naisen miestään pettävän
    noin törkeästi?
EMILIA. Uskon, niit' on kyllä.
DESDEMONA. Sen tekisitkö, maailman jos saisit?
EMILIA. No, entä te?
DESDEMONA. Ah, en, niin kauan kuin nään taivaan valon!
EMILIA. En minäkään, jos taivaan valon näen:
    parempi ois se pimeässä tehdä.
DESDEMONA. Sen tekisitkö, maailman jos saisit?
EMILIA. Maailma on niin suunnaton:
    tois suuren palkan rikkomus niin pieni.
DESDEMONA. Et varmaan tekiskään, en usko sitä.
EMILIA. Tekisin varmaankin, sen uskon; ja tehtyäni tekisin tekemättömäksi. Enpä tietenkään tekisi sitä jostakin sormuksesta enkä muutamasta palttinakyynärästä enkä vaipoista, hameista, päähineistä enkä mistään pikku eläkkeestä. Mutta koko maailman jos saisin, – oh, kukapa ei tekisi miestään aisankannattajaksi, tehdäkseen hänestä maailman valtiaan? Tekisin sen

kiirastulenkin uhallla.

DESDEMONA. Kirottu olen, jos vääryyden teen moisen,
niin vaikka koko maailmankin saisin!

EMILIA. Kas, vääryyshän on vain vääryys maailmassa; ja jos saatte koko maailman, niin on se
vääryys teidän omassa maailmassanne, ja väleen te voitte sen oikeaksi tehdä.

DESDEMONA. En usko, että naista onkaan moista.

EMILIA. On, täysi tusina, ja päälle vielä
niin monta, että kansoittaa he voivat
maailman, josta leikkiänsä lyövät.
Mut naisten lankeemus on miesten syy,
niin luulen. Jos he laiminlyövät meitä,
sylissä muitten tuhlaten meilt' aarteet;
jos nurjan epäluulon puuskissaan
he meitä kytkevät tai lyövät meitä,
uhalla niukentavat tulojamme,
on meissä sappea: on hurskautta,
mut kostonhalu myös. Ei, miehet tietäkööt,
ett' aistimet on vaimollakin nähdä
ja haistaa, makean ja karvaan maistaa
samoin kuin miehet. Mikä heidät siis
sai meitä toisiin vaihtamaan? Kai huvi?
Niin luulen ma. Tai ehkä intohimo?
Niin luulen. Heikkousko harhaan johti?
Se myös. Mut meissäkin lie intohimo
ja huvinhalu, heikkous kuin heissä!
Pidelkööt hyvin meitä, muuten saamme
syypääksi heidät syntiin oppimaamme.

DESDEMONA. Hyv' yötä! Taivaalle on pyyntö mulla:
pahasta pahaks ei, vaan hyväks tulla. (Menevät.)

V NÄYTÖS, 2. KOHTAUS

YRJÖ JYLHÄN KÄÄNNÖS:

EMILIA. Voi, mikä huuto tuo?

OTHELLO. Tuo? Mikä?

EMILIA. Aut' armias! Mun emäntäni ääni! –
Avuksi, apuun! – Puhukaa vielä, rouva!
Puhukaa, Desdemona, rakas rouva!

DESDEMONA. Ah, syyttömänä kuolen!

EMILIA. Ken sen teki?

DESDEMONA. Ei kenkään, minä itse. Hyvästi!
Terveiset herralleni, rakkaalleni!
Oo, hyvästi! (Kuolee.)

OTHELLO. Hän murhattuko? Kuinka?

EMILIA. Voi, ken tietää?

OTHELLO. Sanoihan hän, ett'en se ollut minä.

EMILIA. Niin sanoi hän, se todistaa mun täytyy.

OTHELLO. Hän valhe suussa hornan tuleen läksi:
on hänet surmattu, ja sen tein minä.

EMILIA. Oi, enkeli sen kirkkaampi nyt hän,
ja perkele sen mustempi nyt te!

OTHELLO. Hän lankes irstailuun, hän oli portto.
EMILIA. Valetta puhut, itse olet piru.
OTHELLO. Petollinen hän oli niinkuin vesi.
EMILIA. Ja sinä äkkipikainen kuin tuli,
petolliseksi sanoessas häntä:
hän taivaallisen uskollinen oli.
OTHELLO. Hänet Cassio raiskas; kysy mieheltäsi.
Syvimpään hornaan tuomittu ma oisin,
jos mull' ei täydet syyt ois ollut tekoon
näin äärimmäiseen. Miehes tietää kaiken.
EMILIA. Mun mieheni?
OTHELLO. Sun miehes.
EMILIA. Ett' uskoton hän oli?
OTHELLO. Cassion kanssa.
Oi, kunpa ois hän uskollinen ollut, –
maailman uuden vaikk' ois taivas tehnyt
jalosta krysoliitista mua varten,
en siihen minä vaihtanut ois häntä.
EMILIA. Mun mieheni?
OTHELLO. Niin, hän sit' ensin kertoi;
hän kunnan mies on, eikä siedä saastaa,
jot' aina tarttuu töihin riettaisiin.
EMILIA. Mun mieheni?
OTHELLO. Miks toistat sitä, vaimo?
Sanoinhan: sinun miehesi.
EMILIA. Oi rouva,
pahuuden pilkkana on rakkaus ollut.
Mun miehenikö sanoi, että hän sua petti?
OTHELLO. Sun miehes juuri, kuuletko? Sun miehes,
mun ystäväni, kunnan, kunnan Jago.
EMILIA. Jos sen hän sanoi, mädätköön sen miehen
kirottu sielu graanin joka päivä.
Ikuinen valhe! Liian ihastunut
likaiseen kauppaansa sun vaimos oli.
OTHELLO. Haa!
EMILIA. Pahintas tee. Ei taivasta sun tekos
paremmin ansaitse kuin sinä häntä.
OTHELLO. Jo vaiti! Varo!
EMILIA. Puoltakaan sen vertaa
ei sulla voimaa pidellä mua pahoin
kuin mulla kärsiä. Oo, houkka, hölmö!
Tyhmä kuin rapa! Teitpä sinä teon –
en miekkaas pelkää; ilmi sinut annan,
sadasti vaikka hengen veis se multa. –
Hoi, apuun, apuun! Mauri surmannut
on armollisen rouvan. Murha, murha!
Montano, Gratiano ja Jago tulevat.
MONTANO. No, mitä täällä? Kenraali, mit' on se?
EMILIA. Vai sinä, Jago? Hyvin teit ja toimit,
kun niskoilles saat toisten murhatyöt.
GRATIANO. Mitä on tapahtunut?

EMILIA. Oi Jago, kumoa tuo konnan väite,
jos olet mies: hän sulta muka kuuli
petolliseksi vaimonsa. Et varmaan
niin sanonut, et ole moinen konna.
Oi puhu! Sydämeni pakahtuu.

JAGO. Sen kerroin, mitä mietin; enkä muuta,
kuin minkä todeksi hän huomasi itse.

EMILIA. Sanoitko, että vaimo häntä petti?

JAGO. Sen sanoin.

EMILIA. Kirottu valhe, inhoittava valhe;
kautt' autuuteni, valhe, rietas valhe!
Hän uskon, ja Cassionko kanssa?
Sanoitko Cassion?

JAGO. Niin juuri, vaimo.
Vait, pidä suusi.

EMILIA. Suutani en pidä,
puhua nyt mun täytyy. Murhattuna
mun emäntäni vuoteellaan on tuossa.

KAIKKI. Jumala varjelkoon!

EMILIA. Ja sinä juonillas sait murhan aikaan.

OTHELLO. Niin, totta, herrat; älkää tuijotelko.

GRATIANO. Kamala totuus!

MONTANO. Mikä hirmuteko!

EMILIA. Oo, konnamaista, konnamaista! Tuota
kun mietin – niin, nyt huomaan; – konnamaista!
Sen aavistin jo silloin. – Tappaa voisin
surusta itseni. – Voi, konnanjuoni!

JAGO. Oletko järjiltäsi? Kotiin oitis.

EMILIA. Te, hyvät herrat, puhua mun suokaa.
Mun häntä kuulla tulee, vaan ei nyt. –
Kenties en koskaan kotiin palaa, Jago.

OTHELLO. Oo, oo, oo! (Kaatuu vuoteelle.)

EMILIA. Viru siinä vaan ja mylvi;
viattomuuden tapoit suloisimman.
mi koskaan silmän avas.

OTHELLO (nousten). Oo, se rietas! –
Kas, setä, tuskin tunsin teitä. Tuossa
on sisarene tytär, jonka äsken
kuristin näillä käsillä. Mun työni
on julma nähdä, hirveä, sen tiedän.

GRATIANO. Laps rukka, hyvä vain, ett' isäs kuoli.
Sun liittos hänet murti, suru taittoi
hält' elonlangan hauraan. Jos nyt eläis,
tään nähdessään hän joutuis epätoivoon,
kiroispa luotaan hyvän enkelinsä
ja kadotukseen syöksyis.

OTHELLO. Surku tosin,
mut Jago tietää, että tuhannesti
Cassion kanssa irstailuun hän ryhtyi.
Sen Cassio tunnusti; ja vaimoltani
rakastelunsa palkaks on hän saanut
sen lemmenpantin, jonka minä annoin

ens lahjanai tälle; Cassiolla
sen näin. Se liina oli, vanha muisto,
isäni joskus äidilleni suoma.

EMILIA. Oi taivas! Taivaan vallat!

JAGO. Vaiti sinä!

EMILIA. Se ilmi pyrkii, ilmi! Vait en ole:
vapaasti puhun niinkuin pohjatuuli.
Mua taivaat, pirut, ihmiset, ne kaikki
häpeemään huutakoot, niin puhun silti.

JAGO. Pois, kotiin, ole järkevä.

EMILIA. En minnekään.

(Jago yrittää pistää häntä miekallaan.)

GRATIANO. Hyi! Miekall' uhkaa naista!

EMILIA. Tyhmä mauri!

Sen liinan, josta puhuit, minä löysin
sen sattumalta, miehelleni annoin;
vakaalla innolla hän näät mua usein –
mit' ansainnut ei kapistus noin turha –
varastamaan sen pyysi.

JAGO. Hiiden huora!

EMILIA. Vai hältä Cassio sen sai! Ah, ei;
sen minä löysin, Jagolle sen annoin.

JAGO. Valehtelet sen, hylky!

EMILIA. Taivas tietää,
ett' en tee sitä, en, oi jalot herrat! –
Voi houkkaa murhanhimoista! Voi, miksi
noin kelpo vaimon saikaan moinen narri!

(Jago haavoittaa Emiliaa ja juoksee pois.)

OTHELLO. Oo, taivaall' eikö vaajoja nyt muuhun
kuin ukkostansa varten? Konnain konna!

GRATIANO. Hän kaatuu; vaimonsa se roisto murhas.

EMILIA. Niin, niin. Oi, rouvan viereen minut pankaa!

GRATIANO. Mies pakeni, mut vaimonsa hän tappoi.